

ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

9. sınıf

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

1. Dönem 1. Yazılı Sınavı • Hazırlık ve Prova • 2026-2027

Okul geneli ortak yazılı sınava hazırlık

ChatGPT Image ile üretilmiş kurgu sahne • Ölçekli çizim veya gerçek olay belgesi değildir.

Düşün. Gerekçelendir. Yeniden dene.

BU KİTAPTA

9 tam yazılı provası • 3 kolay + 3 orta + 3 zor • konu anlatımı ve hap bilgiler • karma çalışma sayfaları • öğretmen cevaplar ve puanlama ölçütleri

Her prova 100 puandır. Öğrenci yanıtları ve ayrıntılı çözümler ayrı kitaplarda tutulmuştur.

ÖĞRETMEN REHBERİ

Cevabı öğretmeye dönüştür

PUANLAMA

Her form toplam 100 puandır. Her soruda verilen ölçüt puanları toplanır. Tam puan için ilgili ölçütün tüm unsurları; kısmi puan için doğru fakat eksik unsur aranır. Aynı hatayı işlem ve sonuçta iki kez cezalandırma.

Açık uçlu sorularda örnek cevap tek cümle kalıbı değildir. Anlamı, yöntemi ve gerekçesi doğru alternatifleri kabul et. Yazma sorularında örnek metin ezberlenecek cevap değil; istenen unsurların nasıl bir araya geldiğini gösteren modeldir.

Uygulama derslerinde yazılı plan, gerçek uygulamanın yerine geçmez. Gözlenmeyen performansa otomatik puan verme. Erişilebilir görev uyarlamasını, öğretilen beceriyi koruyarak yap.

Önerilen geri bildirim: “Şu adım doğru; şu varsayım eksik; yeniden denemede şu kontrolü yap.”
Önce kavram hatasını çöz, sonra benzer bir durumla aktarımı denetle.

SINIRLILIK

Güçlük düzeyleri tasarım öngörüsüdür. Öğrenci pilotu, bağımsız branş editörü onayı veya yayınevleriyle deneysel kalite karşılaştırması yapılmamıştır. Okulun duyurduğu kapsam ve ders saatiyle karşılaştırılmalıdır.

ÇALIŞMA SAYFALARININ CEVAPLARI

Seçimin arkasındaki düşünce

1 / Çoktan seçmeli

D) Kaynağı ve doğruluğu araştırmak

Bilginin dayanağını sorgulama ve kişinin duyu/akıl kullanımındaki sorumluluğu öne çıkar. Paylaşım sayısı doğruluk kanıtı değildir.

2 / Hata analizi

Kaynağı ve doğruluğu araştırmak

Bilginin dayanağını sorgulama ve kişinin duyu/akıl kullanımındaki sorumluluğu öne çıkar. Paylaşım sayısı doğruluk kanıtı değildir.

3 / Kavram eşleştirme

1-B, 2-C, 3-A. Örnek, ilgili kavramın açıklamasını doğru kullanmalıdır.

Önce her başlığın ayırt edici kavramını bul.

Tanımda geçen işlev ve koşulları karşılaştır.

Örneğinde tanımın zorunlu koşullarını koru.

GÖRSEL GÖREVIN DEĞERLENDİRMESİ

Gözlem ve çıkarımı ayır

Görselde ortak çevreye yönelik görülebilir bir davranışı betimle. Bu davranışı sorumlulukla ilişkilendir; insanların iç niyetleri veya inançları hakkında görüntüden kesin hüküm verilip verilemeyeceğini açıkla.

Çevreyi temizleme ve ortak alanı koruma gözlenebilir davranışlardır. Sorumlulukla ilişkilendirilebilir; ancak kişinin iç niyeti, dini veya bütün ahlaki karakteri görüntüden kesin belirlenemez. Davranış betimlemesi ile kişi hakkında yargı ayrılır.

ÖLÇÜTLER

Görülebilir ayrıntı: 4 • yorum/kurgu ile gözlemi ayırma: 4 • açık anlatım ve gerekçe: 2. Hazırlık puanı 10; tam prova notuna eklenmez.

R4 PUANLAMA GÜNCELLEMESİ

Soruya özel değerlendirme

Ölçütler bağımsız puanlanır: tam ve doğru kanıt tam puan; kısmen doğru ve eksik kanıt yarım puan; yanlış/ilgisiz/boş yanıt 0. Tek bilgi isteyen ölçütte doğruysa tam, yanlışsa 0. Yarım puanlar korunur. Eşdeğer doğru yöntem ve ifadeler kabul edilir; aynı hata iki kez cezalandırılmaz.

K1-K3, O1-O3 ve Z1-Z3 düzey çalışmalarının yanıtları aşağıdadır. Okulun seçtiği OYSS senaryosunun karma provaları 04_OYSS_Karma_Provalar klasöründedir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

K1

Düzey çalışması • Toplam 100 puan

1. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.1

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir öğrenci öğrenme ve seçim yapma yeteneğini düşünüyor. Bu durumu “İnsanın yaratılışı ve özellikleri” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir öğrenci öğrenme ve seçim yapma yeteneğini düşünüyor.

Sık hata: İnsanın değeri yalnız ölçülebilen başarısından gelir.

Analitik puanlama

- 9 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır.
- 8 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

2. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.2

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir öğrenci söylentiyi kontrol etmeden yayıyor. Bu durumu “Bilgiye ulaşma” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir öğrenci söylentiyi kontrol etmeden yayıyor.

Sık hata: Çok kişi paylaştığı için bir haber mutlaka doğrudur.

Analitik puanlama

- 9 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir.
- 8 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

K1 / Devam

3. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir öğrenci emek verdikten sonra sonucu için dua ediyor.
Bu durumu “İbadet ve dua” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir öğrenci emek verdikten sonra sonucu için dua ediyor.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

4. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir kişi sahip olduğu imkânlar için şükrediyor.
Bu olayla ilgili temel ilkeyi yaz; kişi veya grubun hangi noktaya dikkat etmesi gerektiğini belirt.

Örnek yanıt: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir kişi sahip olduğu imkânlar için şükrediyor.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

K1 / Devam

5. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.1.4

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir öğrenci dillerin çeşitliliğini üstünlük sıralaması için kullanıyor. Bu durumu “Rûm 17-27 mesajları” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir öğrenci dillerin çeşitliliğini üstünlük sıralaması için kullanıyor.

Sık hata: Dil ve renk farklılığı insanlar arasında değerce üstünlük kurmayı gerektirir.

Analitik puanlama

- 8 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur.
- 8 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

6. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.2.1

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir öğrenci iman ile yalnız sözcükleri tekrarlamayı aynı sanıyor. Bu durumu “İmanın mahiyeti” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir öğrenci iman ile yalnız sözcükleri tekrarlamayı aynı sanıyor.

Sık hata: Bir kişinin iç dünyası tek bir dış davranıştan kesin bilinebilir.

Analitik puanlama

- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir.
- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır
- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

K2

Düzey çalışması • Toplam 100 puan

1. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.1

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir grup insanın hem güçlü hem sınırlı yönlerini tartışıyor. Bu durumu “İnsanın yaratılışı ve özellikleri” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir grup insanın hem güçlü hem sınırlı yönlerini tartışıyor.

Sık hata: İnsanın değeri yalnız ölçülebilen başarısından gelir.

Analitik puanlama

- 9 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır.
- 8 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

2. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.2

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir grup aynı olayı farklı kaynaklardan karşılaştırıyor. Bu durumu “Bilgiye ulaşma” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir grup aynı olayı farklı kaynaklardan karşılaştırıyor.

Sık hata: Çok kişi paylaştığı için bir haber mutlaka doğrudur.

Analitik puanlama

- 9 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir.
- 8 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

K2 / Devam

3. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir kişi sahip olduğu imkânlar için şükrediyor.
Bu durumu “İbadet ve dua” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir kişi sahip olduğu imkânlar için şükrediyor.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

4. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir aile ibadetin günlük ahlakla ilişkisini konuşuyor.
Bu olayla ilgili temel ilkeyi yaz; kişi veya grubun hangi noktaya dikkat etmesi gerektiğini belirt.

Örnek yanıt: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir aile ibadetin günlük ahlakla ilişkisini konuşuyor.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

K2 / Devam

5. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.1.4

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir grup doğa olaylarını hem gözlemleyip hem anlamı üzerine düşünüyor. Bu durumu “Rûm 17-27 mesajları” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir grup doğa olaylarını hem gözlemleyip hem anlamı üzerine düşünüyor.

Sık hata: Dil ve renk farklılığı insanlar arasında değerce üstünlük kurmayı gerektirir.

Analitik puanlama

- 8 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur.
- 8 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

6. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.2.1

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir grup inancın davranışa yansımaları tartışıyor. Bu durumu “İmanın mahiyeti” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir grup inancın davranışa yansımaları tartışıyor.

Sık hata: Bir kişinin iç dünyası tek bir dış davranıştan kesin bilinebilir.

Analitik puanlama

- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir.
- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır
- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

K3

Düzey çalışması • Toplam 100 puan

1. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.1

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir çocuk insan değerini yalnız başarı puanıyla ölçmeyi sorguluyor. Bu durumu “İnsanın yaratılışı ve özellikleri” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir çocuk insan değerini yalnız başarı puanıyla ölçmeyi sorguluyor.

Sık hata: İnsanın değeri yalnız ölçülebilen başarısından gelir.

Analitik puanlama

- 9 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır.
- 8 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

2. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.2

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir kişi bir görüntüden kesin hüküm vermeden bağlamı araştırıyor. Bu durumu “Bilgiye ulaşma” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir kişi bir görüntüden kesin hüküm vermeden bağlamı araştırıyor.

Sık hata: Çok kişi paylaştığı için bir haber mutlaka doğrudur.

Analitik puanlama

- 9 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir.
- 8 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

K3 / Devam

3. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir aile ibadetin günlük ahlakla ilişkisini konuşuyor.
Bu durumu “İbadet ve dua” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir aile ibadetin günlük ahlakla ilişkisini konuşuyor.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıtı yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

4. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir öğrenci emek verdikten sonra sonucu için dua ediyor.
Bu olayla ilgili temel ilkeyi yaz; kişi veya grubun hangi noktaya dikkat etmesi gerektiğini belirt.

Örnek yanıt: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir öğrenci emek verdikten sonra sonucu için dua ediyor.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıtı yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

K3 / Devam

5. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.1.4

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir kişi hayatın yenilenmesini şükür ve sorumlulukla ilişkilendiriyor. Bu durumu “Rûm 17-27 mesajları” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir kişi hayatın yenilenmesini şükür ve sorumlulukla ilişkilendiriyor.

Sık hata: Dil ve renk farklılığı insanlar arasında değerce üstünlük kurmayı gerektirir.

Analitik puanlama

- 8 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur.
- 8 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

6. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.2.1

Hedeflenen düşünme yükü: Kolay • Bir kişi dış görünüşten başkasının iç inancını kesin bildiğini söylüyor. Bu durumu “İmanın mahiyeti” konusu açısından açıkla. İlgili kavramı tanımla.

Örnek yanıt: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Nasıl düşünülür?

Önce olayın hangi kavramla ilişkili olduğunu belirle.

İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

İlkeyi durumun somut ayrıntısına bağla: Bir kişi dış görünüşten başkasının iç inancını kesin bildiğini söylüyor.

Sık hata: Bir kişinin iç dünyası tek bir dış davranıştan kesin bilinebilir.

Analitik puanlama

- 6 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir.
- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır
- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

01

Düzey çalışması • Toplam 100 puan

1. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.1

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir grup insanın hem güçlü hem sınırlı yönlerini tartışıyor.
Bir insan özelliğini günlük sorumluluk örneğiyle bağla.

Örnek yanıt: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir. İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez; sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.

Nasıl düşünülür?

İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez; sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: İnsanın değeri yalnız ölçülebilen başarısından gelir.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

2. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.2

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir grup aynı olayı farklı kaynaklardan karşılaştırıyor.
Duyum, gözlem ve akıl yürütmeyi ayıran bir doğrulama planı yaz.

Örnek yanıt: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir. Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir; kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.

Nasıl düşünülür?

İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir; kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Çok kişi paylaştığı için bir haber mutlaka doğrudur.

Analitik puanlama

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

01 / Devam

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

3. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir kişi sahip olduğu imkânlar için şükrediyor.
İstek, şükür ve sorumluluk içeren kısa bir dua anlayışı örneği açıkla.

Örnek yanıt: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir. Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Nasıl düşünülür?

İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

4. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir aile ibadetin günlük ahlakla ilişkisini konuşuyor.
Bu durumda “Dua etmek çalışmanın yerini alır.” görüşü ileri sürülüyor. Görüşü konu bilgisiyle değerlendir.

Örnek yanıt: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Nasıl düşünülür?

İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

01 / Devam

Analitik puanlama

• 17 puan — Sorunun istediği kavram/çıkarımın karşılanması: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

5. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.1.4

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir grup doğa olaylarını hem gözlemleyip hem anlamı üzerine düşünüyor. Bir yaratılış örneğini gözlem, anlam yorumu ve sorumlu davranış olarak üç basamakta açıklar.

Örnek yanıt: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir. Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür; küçümseme gerekçesi yapılamaz.

Nasıl düşünülür?

Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür; küçümseme gerekçesi yapılamaz.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Dil ve renk farklılığı insanlar arasında değerce üstünlük kurmayı gerektirir.

Analitik puanlama

• 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur.

• 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

• 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür

• 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: küçümseme gerekçesi yapılamaz.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

6. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.2.1

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir grup inancın davranışa yansımalarını tartışıyor.

Bilgi, bilinçli kabul ve davranış arasındaki ilişkiyi saygılı bir örnekle açıklar.

Örnek yanıt: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez. Sınırlı gözlemle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.

Nasıl düşünülür?

İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Sınırlı gözlemle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Bir kişinin iç dünyası tek bir dış davranıştan kesin bilinebilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

01 / Devam

Analitik puanlama

- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Sınırlı gözlemlerle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

02

Düzey çalışması • Toplam 100 puan

1. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.1

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir çocuk insan değerini yalnız başarı puanıyla ölçmeyi sorguluyor. Bir insan özelliğini günlük sorumluluk örneğiyle bağla.

Örnek yanıt: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir. İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez; sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.

Nasıl düşünülür?

İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez; sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: İnsanın değeri yalnız ölçülebilen başarısından gelir.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıtı yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

2. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.2

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir kişi bir görüntüden kesin hüküm vermeden bağlamı araştırıyor. Duyum, gözlem ve akıl yürütmeyi ayıran bir doğrulama planı yaz.

Örnek yanıt: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir. Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir; kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.

Nasıl düşünülür?

İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir; kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Çok kişi paylaştığı için bir haber mutlaka doğrudur.

Analitik puanlama

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

02 / Devam

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

3. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir aile ibadetin günlük ahlakla ilişkisini konuşuyor. İstek, şükür ve sorumluluk içeren kısa bir dua anlayışı örneği açıkla.

Örnek yanıt: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir. Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Nasıl düşünülür?

İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

4. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir öğrenci emek verdikten sonra sonucu için dua ediyor. Bu durumda “Dua etmek çalışmanın yerini alır.” görüşü ileri sürülüyor. Görüşü konu bilgisiyle değerlendir.

Örnek yanıt: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Nasıl düşünülür?

İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

02 / Devam

Analitik puanlama

• 17 puan — Sorunun istediği kavram/çıkarımın karşılanması: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

5. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.1.4

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir kişi hayatın yenilenmesini şükür ve sorumlulukla ilişkilendiriyor. Bir yaratılış örneğini gözlem, anlam yorumu ve sorumlu davranış olarak üç basamakta açıklar.

Örnek yanıt: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir. Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür; küçümseme gerekçesi yapılamaz.

Nasıl düşünülür?

Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür; küçümseme gerekçesi yapılamaz.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Dil ve renk farklılığı insanlar arasında değerce üstünlük kurmayı gerektirir.

Analitik puanlama

• 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur.

• 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

• 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür

• 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: küçümseme gerekçesi yapılamaz.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

6. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.2.1

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir kişi dış görünüşten başkasının iç inancını kesin bildiğini söylüyor. Bilgi, bilinçli kabul ve davranış arasındaki ilişkiyi saygılı bir örnekle açıklar.

Örnek yanıt: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez. Sınırlı gözlemle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.

Nasıl düşünülür?

İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Sınırlı gözlemle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Bir kişinin iç dünyası tek bir dış davranıştan kesin bilinebilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

02 / Devam

Analitik puanlama

- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Sınırlı gözlemlerle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

03

Düzey çalışması • Toplam 100 puan

1. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.1

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir öğrenci öğrenme ve seçim yapma yeteneğini düşünüyor.
Bir insan özelliğini günlük sorumluluk örneğiyle bağla.

Örnek yanıt: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir. İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez; sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.

Nasıl düşünülür?

İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez; sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: İnsanın değeri yalnız ölçülebilen başarısından gelir.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

2. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.2

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir öğrenci söylentiyi kontrol etmeden yayıyor.
Duyum, gözlem ve akıl yürütmeyi ayıran bir doğrulama planı yaz.

Örnek yanıt: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir. Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir; kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.

Nasıl düşünülür?

İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir; kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Çok kişi paylaştığı için bir haber mutlaka doğrudur.

Analitik puanlama

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

03 / Devam

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

3. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir öğrenci emek verdikten sonra sonucu için dua ediyor. İstek, şükür ve sorumluluk içeren kısa bir dua anlayışı örneği açıkla.

Örnek yanıt: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir. Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Nasıl düşünülür?

İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

4. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir kişi sahip olduğu imkânlar için şükrediyor. Bu durumda “Dua etmek çalışmanın yerini alır.” görüşü ileri sürülüyor. Görüşü konu bilgisiyle değerlendir.

Örnek yanıt: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Nasıl düşünülür?

İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

03 / Devam

Analitik puanlama

• 17 puan — Sorunun istediği kavram/çıkarımın karşılanması: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

5. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.1.4

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir öğrenci dillerin çeşitliliğini üstünlük sıralaması için kullanıyor. Bir yaratılış örneğini gözlem, anlam yorumu ve sorumlu davranış olarak üç basamakta açıklar.

Örnek yanıt: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir. Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür; küçümseme gerekçesi yapılamaz.

Nasıl düşünülür?

Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür; küçümseme gerekçesi yapılamaz.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Dil ve renk farklılığı insanlar arasında değerce üstünlük kurmayı gerektirir.

Analitik puanlama

• 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur.

• 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

• 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür

• 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: küçümseme gerekçesi yapılamaz.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

6. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.2.1

Hedeflenen düşünme yükü: Orta • Bir öğrenci iman ile yalnız sözcükleri tekrarlamayı aynı sanıyor. Bilgi, bilinçli kabul ve davranış arasındaki ilişkiyi saygılı bir örnekle açıklar.

Örnek yanıt: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez. Sınırlı gözlemlerle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.

Nasıl düşünülür?

İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Sınırlı gözlemlerle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.

Örnek uygulama: önce durumu ve bilgiyi doğru belirlemek, sonra ilkeye uygun sorumlu davranışı seçmek.

Sık hata: Bir kişinin iç dünyası tek bir dış davranıştan kesin bilinebilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

03 / Devam

Analitik puanlama

- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Sınırlı gözlemlerle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıtta 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

Z1

Düzey çalışması • Toplam 100 puan

1. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.1

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir çocuk insan değerini yalnız başarı puanıyla ölçmeyi sorguluyor. “İnsanın değeri yalnız ölçülebilen başarısından gelir.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez; sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir. İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez; sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.

Doğru çerçeve: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Sık hata: İnsanın değeri yalnız ölçülebilen başarısından gelir.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

2. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.2

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir kişi bir görüntüden kesin hüküm vermeden bağlamı araştırıyor. “Çok kişi paylaştığı için bir haber mutlaka doğrudur.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir; kaynak ve kanıt kontrolü gerekir. İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir; kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.

Doğru çerçeve: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Sık hata: Çok kişi paylaştığı için bir haber mutlaka doğrudur.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

Z1 / Devam

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

3. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir aile ibadetin günlük ahlakla ilişkisini konuşuyor.

“Dua etmek çalışmanın yerini alır.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz. İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Doğru çerçeve: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

Z1 / Devam

4. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir öğrenci emek verdikten sonra sonucu için dua ediyor.

Aynı olayda iyi niyetli bir yorum ile aşırı genellemeyi ayır. “Dua etmek çalışmanın yerini alır.” örneğini neden sorunlu bulduğunu açıkla.

Örnek yanıt: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz. İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Doğru çerçeve: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

5. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.1.4

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir kişi hayatın yenilenmesini şükür ve sorumlulukla ilişkilendiriyor.

“Dil ve renk farklılığı insanlar arasında değerce üstünlük kurmayı gerektirir.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür; küçümseme gerekçesi yapılamaz. Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür; küçümseme gerekçesi yapılamaz.

Doğru çerçeve: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Sık hata: Dil ve renk farklılığı insanlar arasında değerce üstünlük kurmayı gerektirir.

Analitik puanlama

- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

Z1 / Devam

- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: küçümseme gerekçesi yapılamaz.
 - 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur.
 - 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.
- Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

6. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.2.1

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir kişi dış görünüşten başkasının iç inancını kesin bildiğini söylüyor. “Bir kişinin iç dünyası tek bir dış davranıştan kesin bilinebilir.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: Sınırlı gözlemlerle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz. İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Sınırlı gözlemlerle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.

Doğru çerçeve: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Sık hata: Bir kişinin iç dünyası tek bir dış davranıştan kesin bilinebilir.

Analitik puanlama

- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Sınırlı gözlemlerle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

Z2

Düzey çalışması • Toplam 100 puan

1. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.1

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir öğrenci öğrenme ve seçim yapma yeteneğini düşünüyor.

“İnsanın değeri yalnız ölçülebilen başarısından gelir.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez; sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir. İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez; sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.

Doğru çerçeve: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Sık hata: İnsanın değeri yalnız ölçülebilen başarısından gelir.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

2. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.2

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir öğrenci söylentiye kontrol etmeden yayıyor.

“Çok kişi paylaştığı için bir haber mutlaka doğrudur.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir; kaynak ve kanıt kontrolü gerekir. İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir; kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.

Doğru çerçeve: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Sık hata: Çok kişi paylaştığı için bir haber mutlaka doğrudur.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

Z2 / Devam

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

3. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir öğrenci emek verdikten sonra sonucu için dua ediyor.

“Dua etmek çalışmanın yerini alır.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz. İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Doğru çerçeve: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

Z2 / Devam

4. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir kişi sahip olduğu imkânlar için şükrediyor.

Aynı olayda iyi niyetli bir yorum ile aşırı genellemeyi ayır. “Dua etmek çalışmanın yerini alır.” örneğini neden sorunlu bulduğunu açıkla.

Örnek yanıt: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz. İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Doğru çerçeve: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

5. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.1.4

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir öğrenci dillerin çeşitliliğini üstünlük sıralaması için kullanıyor.

“Dil ve renk farklılığı insanlar arasında değerce üstünlük kurmayı gerektirir.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür; küçümseme gerekçesi yapılamaz. Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür; küçümseme gerekçesi yapılamaz.

Doğru çerçeve: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Sık hata: Dil ve renk farklılığı insanlar arasında değerce üstünlük kurmayı gerektirir.

Analitik puanlama

- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

Z2 / Devam

- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: küçümseme gerekçesi yapılamaz.
 - 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur.
 - 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.
- Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

6. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.2.1

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir öğrenci iman ile yalnız sözcükleri tekrarlamayı aynı sanıyor. “Bir kişinin iç dünyası tek bir dış davranıştan kesin bilinebilir.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: Sınırlı gözlemle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz. İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Sınırlı gözlemle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.

Doğru çerçeve: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Sık hata: Bir kişinin iç dünyası tek bir dış davranıştan kesin bilinebilir.

Analitik puanlama

- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Sınırlı gözlemle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

Z3

Düzey çalışması • Toplam 100 puan

1. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.1

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir grup insanın hem güçlü hem sınırlı yönlerini tartışıyor.

“İnsanın değeri yalnız ölçülebilen başarısından gelir.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez; sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir. İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez; sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.

Doğru çerçeve: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır. Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Sık hata: İnsanın değeri yalnız ölçülebilen başarısından gelir.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İnsan değeri sınav başarısına indirgenemez
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: sorumluluk ve saygınlık bütün insanlarla ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam inancında insan akıl, irade, öğrenme ve sorumluluk taşıyan değerli bir varlıktır.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaratılış üzerine düşünmek insanın kendisini ve sorumluluğunu tanımasıyla ilişkilendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

2. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.2

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir grup aynı olayı farklı kaynaklardan karşılaştırıyor.

“Çok kişi paylaştığı için bir haber mutlaka doğrudur.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir; kaynak ve kanıt kontrolü gerekir. İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir; kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.

Doğru çerçeve: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir. Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Sık hata: Çok kişi paylaştığı için bir haber mutlaka doğrudur.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

Z3 / Devam

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Yaygınlık doğruluk kanıtı değildir
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: kaynak ve kanıt kontrolü gerekir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İslam düşüncesinde akıl, duyular ve güvenilir haber bilgiye ulaşmada önemlidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Her iddianın kaynağı, kanıtı ve sınırı değerlendirilmelidir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

3. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir kişi sahip olduğu imkânlar için şükrediyor.

“Dua etmek çalışmanın yerini alır.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz. İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Doğru çerçeve: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

Z3 / Devam

4. SORU • 17 PUAN • DKAB.9.1.3

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir aile ibadetin günlük ahlakla ilişkisini konuşuyor.

Aynı olayda iyi niyetli bir yorum ile aşırı genellemeyi ayır. “Dua etmek çalışmanın yerini alır.” örneğini neden sorunlu bulduğunu açıkla.

Örnek yanıt: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz. İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.

Doğru çerçeve: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir. Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz; çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Sık hata: Dua etmek çalışmanın yerini alır.

Analitik puanlama

- 5 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua, gerekli çaba ve tedbiri ortadan kaldırmaz.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İbadet ve dua, İslam’da Allah’a yönelme, şükür, yardım dileme ve kulluk bilinciyle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Dua yalnız zor zamanlarda istek bildirmekle sınırlanmaz
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: çaba ve sorumlulukla birlikte değerlendirilir.

Kismi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

5. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.1.4

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir grup doğa olaylarını hem gözlemleyip hem anlamı üzerine düşünüyor.

“Dil ve renk farklılığı insanlar arasında değerce üstünlük kurmayı gerektirir.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür; küçümseme gerekçesi yapılamaz. Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür; küçümseme gerekçesi yapılamaz.

Doğru çerçeve: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur. Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.

Sık hata: Dil ve renk farklılığı insanlar arasında değerce üstünlük kurmayı gerektirir.

Analitik puanlama

- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Farklılıklar yaratılışın çeşitliliği olarak düşünülür

CEVAP ANAHTARI VE ÖĞRETEN ÇÖZÜMLER

Z3 / Devam

- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: küçümseme gerekçesi yapılamaz.
 - 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Rûm 30/17-27’de yaratılış, gece-gündüz, diller ve renkler gibi çeşitlilikler, yağmur ve hayatın yenilenmesi üzerinde düşünme çağrıları bulunur.
 - 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Mesajlar Allah’ın kudreti ve yaratılış işaretleriyle ilişkilendirilir.
- Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.

6. SORU • 16 PUAN • DKAB.9.2.1

Hedeflenen düşünme yükü: Zor • Bir grup inancın davranışa yansımaları tartışıyor.

“Bir kişinin iç dünyası tek bir dış davranıştan kesin bilinebilir.” iddiasına gerekçeli bir cevap yaz. Ardından bu olay için somut bir düzeltme öner.

Örnek yanıt: Sınırlı gözlemlerle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz. İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Nasıl düşünülür?

İddiayı kavramın tanımıyla karşılaştır.

Sınırlı gözlemlerle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.

Doğru çerçeve: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir. Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır; başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Sık hata: Bir kişinin iç dünyası tek bir dış davranıştan kesin bilinebilir.

Analitik puanlama

- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Sınırlı gözlemlerle başkasının inancı hakkında kesin hüküm kurulamaz.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: İman, İslam inancında inanılması gereken esasları kalben tasdikle ilişkilidir.
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: Bilgi, güven, bilinç ve davranış ilişkileriyle ele alınır
- 4 puan — Yanıtta şu bilgi/ilişkinin doğru kurulması: başkasının iç dünyası hakkında gelişigüzel hüküm verilmez.

Kısmi puan: ölçüt içindeki doğru fakat eksik kanıta yarım puan; yanlış/boş yanıt 0. Eşdeğer doğru yanıt kabul edilir.